

ב' בסיון, התשפ"ו
18/05/2026
סימוכין : 251615526

הנדון : טכנאי בית מרקחת - סילבוס להכשרה מעשית

- התנאים להכשרה מעשית של טכנאי בית מרקחת מוגדרים בתוספת השמינית לפקודת הרוקחים [נוסח חדש], תשמ"א-1981 (להלן - פקודת הרוקחים).
- רשאי להשתתף בהכשרה מעשית בבית מרקחת, אדם אשר סיים בהצלחה הכשרה עיונית עם ציון "עובר" בבחינה המסכמת או עמד בהוראות פרט 5(ג) בתוספת השמינית.
- הכשרה מעשית של טכנאי בית מרקחת תיערך בבית מרקחת, בפיקוחו של הרוקח האחראי בבית המרקחת (נותן ההכשרה).
- נותן ההכשרה אחראי להדריך את המתלמד בבית המרקחת בהתאם לתכנית הכשרה המבוססת על התכנים המפורטים במסמך זה ואושרה על ידי משרד הבריאות, ולפקח על הכשרתו המעשית.
- היקף תקופת ההכשרה תהיה 400 שעות לפחות : לתקופה שלא תפחת מ- 10 שבועות ולא תעלה על 20 שבועות, ותכלול לכל היותר 40 שעות שבועיות.
- אישור לקיצור תקופת ההכשרה המעשית להיקף הכשרה מעשית מקוצרת בהיקף של 200 שעות, לתקופה שלא תפחת מ-5 שבועות ולא תעלה על 10 שבועות ותכלול 20 שעות שבועיות לפחות ולכל היותר 40 שעות שבועיות ינתן למי שהציג למנהל אסמכתא שעבד כעובד בבית מרקחת 30 שעות שבועיות לפחות במשך שנה במהלך 3 השנים שקדמו לתחילת הכשרתו לטכנאי בית מרקחת.
- תקופת הכשרה מעשית של אדם בהתאם לסעיף 5.5(ג) בתוספת השמינית לפקודת הרוקחים, תהיה בהיקף של 500 שעות הכשרה, ולתקופה שלא תפחת מ- 13 שבועות ולא תעלה על 25 שעות, ותכלול לכל היותר 40 שעות שבועיות.
- תהליך קבלת אישור לקיום הכשרה מעשית מורכב משני שלבים : קבלת אישור לתכנית הכשרה בפירוט לפי שבועות ההכשרה וקבלת אישור פרטני עבור כל מתלמד בבית המרקחת.
- תכנית להכשרה מעשית תוגש לאישור על ידי הרוקח האחראי של בית המרקחת או מנהל הרוקחות של רשת בתי מרקחת. התכנית תהיה בפירוט לפי שבועות הכשרה.
- נדרש לקבל אישור לקיום הכשרה מעשית עבור כל מתלמד להכשרה מעשית בבית מרקחת, לצורך כך, הרוקח האחראי של בית המרקחת יגיש בקשה מלאה כמפורט באתר אגף הרוקחות.
- בקשות לאישור תכניות הכשרה מעשית ושאלות, יש לשלוח לדואל:

pharmacy.tec.hachsha@moh.gov.il

נושאים מחייבים להכשרה מעשית:

חלק	נושא	הערות
א	דיני רוקחות	מורחב עבור הכשרה מעשית בהיקף של 500 שעות, עם פטור מהכשרה עיונית
ב	לוגיסטיקה וניהול סיכונים בבית מרקחת	מקוצר עבור הכשרה מקוצרת של 200 שעות, בהתאם לידע מוקדם של המתלמד
ג	מיומנויות רכות	
ד	רוקחות חשבון רוקחי הרחפה ומזיגה של תכשירים	
ה	תוספי תזונה ויטמינים מינרלים	
ו	אביזרים רפואיים ומכשור רפואי	
ז	קריאה, טיפול במרשם ומתן שירות למטופלים	
ח	שיחות משוב וסיכום תקופת ההכשרה	קיימת חובת תיעוד

להלן פירוט מומלץ של הנושאים השונים המוגדרים בסילבוס של ההכשרה מעשית של טכנאי בית מרקחת.
נדרש להוסיף נהלים פנימיים ותהליכים האופייניים לבית המרקחת בו מבוצעת ההכשרה

חלק א': דיני רוקחות

1. חלוקה לקטגוריות – OTC, GSL, RX, ציטוטוקסיקה, טוקסיקה, סמים מסוכנים, אמ"ר, תוספי תזונה ותמרוקים ומוצרים נוספים בבית המרקחת
2. מבנה כללי: אגף הרוקחות, רוקחות מחוזית ואגף לרישוי מקצועות רפואיים – **עבור היקף של 500 שעות הכשרה**
3. רוקח מחוזי ותפקידיו – **עבור היקף של 500 שעות הכשרה**
4. היררכיה בחקיקה – חוקי יסוד, חוקים ופקודות, תקנות ונהלים – **עבור היקף של 500 שעות הכשרה**
5. פקודת הרוקחים התשמ"א 1981 בדגש על טכנאי בית מרקחת והפעולות המותרות לו
6. חוק זכויות החולה התשנ"ו 1986
7. חוק בריאות ממלכתי. זכויות של מבוטחים לטיפול תרופתי- סל הבריאות. שב"ן
8. פקודת הסמים המסוכנים התשל"ג 1973 - **הכרה בסיסית**
9. תקנות הסמים המסוכנים התש"ם 1979 + נוהל 155 - **הכרה בסיסית**
10. תקנות הרוקחים תנאי פתיחה וניהול של בתי מרקחת וחדרי תרופות התשמ"ב 1982
11. תקנות הרופאים מתן מרשם התשמ"א 1981
12. תקנות הרוקחים (תכשירים) תשמ"ב – **הכרה בסיסית** – **עבור היקף של 500 שעות הכשרה**
13. תקנות הרוקחים (מכירה של תכשיר בלא מרשם שלא בבית מרקחת או שלא בידי רוקח) 2004
14. תקנות הרוקחים מתן מרשם בידי רוקח בעל הרשאה אישית – **הכרה בסיסית** – **עבור היקף של 500 שעות הכשרה**
15. הודעה בדבר הסכמת המנהל לפי תקנות הרוקחים תכשירים התשמו 1986 וטופס 29 – **הכרה בסיסית**
16. נוהל ניפוק תכשירים המכילים מרכיב פעיל בעל פוטנציאל לשימוש לרעה - נוהל 78
17. נוהל פרטיות המטופל בבית מרקחת וחדר תרופות- נוהל 131
18. תשאול והדרכה רוקחית בעת ניפוק תרופות בבית מרקחת וחדר תרופות בקהילה- נוהל 112
19. מסמכים ספרות מקצועית ותיעוד הנדרשים בבתי מרקחת וחדרי תרופות – נוהל 195

20. ניפוק תכשיר בלא מרשם על ידי רוקח בשל צורך מיידי ודחוף - נוהל 154 – **הכרה**

בסיסית

21. נוהל הנחיות לניהול והדרכת מטופלים Methotrexate בבתי מרקחת - נוהל 109

22. נוהל שימוש בביוסימליאר – נוהל 127

23. תנאי אחסון והובלה של תכשירים – נוהל 126 (דגש על טמפרטורה וטיפול בחריגות)

24. נוהל שירותי הובלה ומסירת תכשירים מבית המרקחת באמצעות מכירה מקוונת או

שליח – נוהל 128

25. מכירת מזרקי אפינפרין למוסדות החינוך, חוזר משרד הבריאות – **הכרה בסיסית**

26. איסור החלפת תרופות גנריות לאפילפסיה

27. סיכום פעולות מותרות לטכנאי בית מרקחת והתנהלות נדרשת במצבים שונים לרבות

הפניה לרוקח

חלק ב': לוגיסטיקה וניהול סיכונים בבית מרקחת

1. ניהול המלאי בבית מרקחת

2. קבלת סחורה – בדיקה וטיפול בחריגים

3. ניהול פגי תוקף

4. ביצוע החזרות והשמדת תרופות

5. ניטור טמפרטורה בבית המרקחת בהתאם לנוהל 126

6. תחזוקת ציוד + כיול וולידציות

7. ספירות מלאי בבית מרקחת

8. הזמנות של תרופות

9. ניהול סיכונים- כיצד למנוע טעויות ניפוק (העברה בברקוד), מעבר כפול על מרשמים

ידניים, מינונים לא נכונים, כמות לא נכונה, מטופל לא נכון, תרופה לא נכונה

10. בקרת מרשמים

11. מצבים המחייבים מעורבות רוקח (שאלה של המטופל על תופעת לוואי, המלצה על

OTC, החלפה טיפולית, שימוש לרעה, היענות, אלרגיות, אינטראקציות)

12. ניהול recalls והסבר על אצוות

13. הפסקות שיווק וחוסרים בתרופות

14. בטיחות בעבודת טכנאי בית מרקחת – חומרים מסוכנים לרבות תכשירים ציטוטוקסיים וטיפול בשפך ציטוטוקסי, תכשירים מסוכנים לנשים בהריון, אחריות בעבודה וכו'

חלק ג': מיומנויות רכות

1. מתן שירות מיטבי ומקצועי
2. ניהול קונפליקטים
3. התמודדות עם מטופלים אלימים/סדנת אלימות
4. התמודדות עם שחיקה
5. תקשורת מוטיבציונית
6. זיהוי מצבי מצוקה אצל מטופלים להפניית המשך טיפול - אובדנות, הפרעות אכילה, התמכרויות, שימו לרעה, מצבים סוציאליים
7. עבודת צוות – עבודת במסגרת הגדרות תפקיד
8. ניהול זמן
9. אתיקה
10. הנגשה לשונית ותרבותית למטופלים

חלק ד': רוקחות

1. חשבון רוקחי

- 1.1. חזרה על מושגי בסיס - חיבור חיסור חילוק כפל שברים פשוטים עשרוניים ואחוזים
- 1.2. יחידות ומעברי יחידות (מיליגרם לגרם, מיליליטר לליטר)
- 1.3. נוסחאות- ריכוז, נפח, מנה
- 1.4. ערך משולש, שינוי ריכוזים/נפח
- 1.5. ביטויים שונים לריכוזים ומשמעות- V/V , W/V , W/W
- 1.6. תרגול

2. הרחפה ומזיגה של תכשירים

לימוד תיאורטי - התרגול יעשה בבית המרקחת במסגרת ההכשרה המעשית

חלק ה': תוספי תזונה, ויטמינים ומינרלים

1. הקדמה- הגדרות, רקע, רגולציה
2. ויטמינים ומינרלים- ויטמינים A, B, C, D וכו' מינרלים- ברזל סידן מגנזיום אבץ
3. תוספי תזונה למטופלים בסיכון, קשישים ולאחר ניתוחים בריאטרים
4. תוספי תזונה להריון והנקה – מותר ואסור
5. תוספי תזונה לאנמיה
6. פרוביוטיקה, אומגה 3, כורכום
7. טיפול בכינים
8. אינטראקציות עם תרופות והיוועצות עם רוקח

חלק ו': אביזרים רפואיים, מכשור רפואי והומאופתיה

1. מכשור רפואי-מכשירים ליתר לחץ דם, אינהלציה, מכשירי אדים
2. אביזרים בסוכרת- מחטים, סטיקים, טבליות גלוקוז
3. בדיקות שונות – בדיקות הריון, בדיקות ביוץ, שפעת, קורונה וכו'
4. תמ"ל- סוגים
5. חבישה רפואית
6. הומאופתיה- דגשים
7. אחר- ספייסרים, מזרקים למתן פומי

חלק ז': קריאה, טיפול במרשם ומתן שירות למטופלים

1. הכרת מבנה מרשם תקין וטעויות נפוצות
2. קיצורים חשובים במרשמים (בעיקר מלטינית, bid/ tid /po אבל גם אחרים mg,mcg)
3. הבנת ספרות רומיות
4. תרגול קריאת עלון לצרכן-איתור מידע רלוונטי
5. מסירת תכשירים קבועים על פי מרשם- תרגול מעשי בדגש על תקינות מרשם והתמודדות עם מצבי מרשם לא תקינים
6. זיהוי חשש לשימוש לא מושכל בתרופות
7. זיהוי חוסר היענות לטיפול תרופתי

8. זיהוי חשש לקיום תופעות לוואי
9. חשיבות תשאול רוקחי והדרכה רוקחית טרם שימוש – הפניה לרוקח

חלק ח': שיחות משוב וסיכום תקופת ההכשרה (קיימת חובת תיעוד)

1. בשבוע הראשון לתקופת ההכשרה יש לקיים שיחת קליטה, תיאום ציפיות ותחילת הכשרה
2. עם סיום ההכשרה יש לקיים שיחת משוב וסיכום הכשרה
3. בהתאם להיקף ההכשרה יש לקיים **בנוסף** לשיחת ההתחלה ושיחת הסיכום, שיחות משוב בהתאם לפירוט שלהלן:

מספר שיחות משוב	היקף הכשרה בשבועות
1	5-11 שבועות
2	12-18 שבועות
3	19-25 שבועות

קבלת אישור משרד הבריאות להכשרה מעשית

- יש להגיש לאישור אגף הרוקחות את תכנית ההכשרה המעשית המלאה המותאמת להיקף ההכשרה, בפירוט על פי שבועות הכשרה, לפחות 60 ימים לפני מועד תחילת הלימודים.
- אגף הרוקחות יאשר את פרטי התכנית, בתוך 45 ימים מיום קבלת מלוא המסמכים והמידע הנדרשים, אם נחה דעתו כי היא עומדת ברמה המקצועית המתאימה ורשאי הוא להורות על עריכת שינויים בה.
- לא נמסר אישור אגף הרוקחות בתוך פרק הזמן האמור, יראה מגיש הבקשה, את הצעת תוכנית ההכשרה המעשית כמאושרת.
- לצורך אישור קיום ההכשרה, הרוקח האחראי של בית המרקחת יגיש עבור כל מתלמד בקשה מלאה כמפורט באתר אגף הרוקחות.

חוות דעת רוקח אחראי בתום תקופת ההכשרה המעשית

- לצורך קבלת הרשאה להירשם במרשם טכנאי בית מרקחת, המבקש נדרש להגיש למנהל חוות דעת של הרוקח האחראי של בית המרקחת בו נעשתה ההכשרה המעשית הכוללת המלצה על התאמתו של המבקש לתפקיד טכנאי בית מרקחת.
- חוות הדעת תינתן על גבי טופס ייעודי המפורסם באתר אגף הרוקחות.
- חוות הדעת הינה באחריותו של הרוקח האחראי של בית המרקחת תחת ניהולו ופיקוחו בוצעה ההכשרה המעשית של המתלמד להיות טכנאי בית מרקחת.